

Kršitve javnega reda in miru v SR Sloveniji v letih 1977—1986

Pavle Čelik*

I. Uvod

V tretji številki naše revije, letnik 1978, je bil podan oris nekaterih pojavoslovnih plati prekrškov zoper javni red in mir v Sloveniji med letoma 1967 in 1977.¹ Od tedaj je minilo deset let in zato bomo v tem sestavku podobno orisali te prekrške v obdobju med letoma 1977 in 1986. Na ta način bomo bralcem omogočili vsaj okvirno primerjavo podatkov za obe desetletji.

V obdobju zadnjih desetih let je veljal isti zakon o prekrških zoper javni red in mir. Do majhnih sprememb, ki zadevajo višino denarnih kazni, je sicer prišlo leta 1986, črtani pa so bili tisti člani, ki so urejali nekatere varnostne ukrepe;² vse to ni nikakor vplivalo na število ugotovljenih kršitev ali na varnost samo.

Način popisovanja teh prekrškov v naši republici je ostal vsebinsko enak kot v prvem desetletju naše razčlenbe, oblikovno pa je prišlo do sprememb pri popisovanju ob uvajanju računalniške obdelave podatkov s področja notranjih zadev.

Zato lahko uporabljamo ista določila za posamezne vrste prekrškov zoper javni red in mir, kot smo jih uporabili v na začetku omenjenem članku. Edina razlika je v tem, da smo prekrške pretepev in predrznega vedenja združili v eno skupino, kot je to sicer združeno v zakonu (1. točka 10. člena).

Iz naštetega izhaja, da so podatki med obema desetletjema primerljivi in je glede tega povsem korektno iskati določene podobnosti in razlike v stanju javnega reda in miru v Sloveniji.

Ne bomo upoštevali prekrškov te vrste, ki jih določajo občinski odloki o prekrških zoper javni red in mir. To ne pomeni, da le-ti niso zanimivi. Nasprotno, prav tak odlok skupščine občine Litija³ je bil deležen ustrezne pozornosti v javnosti: tam je bilo v 11. točki 10. člena zapisano, da je prepovedano »nadlegovati občane s širjenjem ali vsiljevanjem misli, idej in nauk po stanovanjskih ali na javnih mestih«. O tem je najprej pisal dnevni tisk in opozoril na nedorečenost vsebine navedene točke v odloku.⁴ Še ostrejšo in bolj strokovno kritiko je dal študent-

ski tednik »Mladina«.⁵ Po tem so pristojni obljubili, da bo odlok spremenjen, kar se je tudi zgodilo.⁶

II. Prekrški zoper javni red in mir

V obdobju od vključno leta 1977 do vključno leta 1986 so miličniki zapisali 307 329 prekrškov zoper javni red in mir. V letih 1967—1976 pa je bilo 259 054 takih kršitev ali za 15,7 odstotka manj. Podrobnejši podatki so v preglednici 1.

Najpogostejši so bili prekrški, ki jih imenujemo »prepiranje in kričanje«. V to vrsto kršitev štejemo dejanja iz prve in četrte točke 11. člena Zakona o prekrških zoper javni red in mir. Prav v tej skupini je prišlo do spremembe leta 1986, kajti zakon o varstvu pred hrupom v naravnem in bivalnem okolju je vse kršitve s hrupom »izločil« iz ožjega pojma javni red in mir.⁷ Kljub temu je bilo v zadnjem desetletju celo 166 967 teh dejanj in to je 54,4 odstotka vseh kršitev javnega reda in miru. Delež teh kršitev je v desetletju 1967—1976 znašal 32,3 odstotka.

Vrsta prekrškov z označbo »pretepanje in predrzno vedenje« je po številu prišla na drugo mesto, saj je bilo 45 533 teh dejanj ali 14,8 odstotka. Sem sodijo dejanja iz prve točke 10. člena omenjenega zakona. V desetletju 1967—1976 je bilo 72 290 teh dejanj ali 27,9 odstotka; to pomeni, da je bilo v zadnjih desetih letih zapisanih precej manj dejanj kot v prejšnjem desetletju.

Na tretje mesto so se uvrstili prekrški z delovnim imenom »vdajanje pijančevanju«. Obsegajo kršitve iz tretje točke 11. člena navedenega zakona. V tem desetletju je bilo 30 433 teh dejanj ali 9,9 odstotka vseh prekrškov, v prejšnjem desetletju pa 18 655 dejanj ali 7,2 odstotka in so bili na šestem mestu po številu. To se pravi, da je v zadnjih letih vprašanje vinjenosti postalo še bolj pomembno za javni red in mir.

Na četrtem mestu po številu so bili prekrški »nespodobnega vedenja do miličnikov«; to so kršitve druge točke 11. člena zakona. Miličniki so zapisali 29 065 takih primerov ali 9,5 odstotka. V prejšnjem desetletju je bilo 24 503 takih dejanj ali 9,5 odstotka.

»Klatenje in potepanje« je bilo po številu na petem mestu in to v obeh desetletjih. Zadnjih

* Pavle Čelik, magister socioloških znanosti, načelnik inšpektorata milice UNZ Ljubljana-mesto.

¹ Čelik, str. 198 in dalje.

² Zakon o spremembah...

³ Odlok o javnem redu...

⁴ Petje, str. 4.

⁵ Gantar, str. 15.

⁶ Odlok o spremembi..., 1. člen.

⁷ Zakon o varstvu..., 30. člen.

Preglednica 1: Prekrški zoper javni red in mir v Sloveniji v letih 1977—1986

Št. vrste	Vrsta prekrška	Število prekrškov v letu									Skupaj		
		1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	šte- vilo	od- stotek
1.	Prepiranje in kričanje	12 328	14 751	16 675	17 607	17 277	19 994	20 762	16 734	16 055	14 784	166 967	54,4
2.	Pretepanje in predrzno vedenje	4 349	5 207	4 954	4 608	4 418	4 991	5 106	4 306	4 024	3 570	45 533	14,8
3.	Vdajanje pijančevanju	3 557	3 662	3 734	3 938	3 399	3 410	3 147	2 100	1 787	1 699	30 433	9,9
4.	Nespodobno vedenje do miličnikov	2 472	2 734	3 167	3 610	3 392	3 517	3 384	2 268	2 361	2 160	29 065	9,5
5.	Klatenje in potepanje	1 513	1 110	1 172	1 342	1 135	1 241	1 170	986	805	617	11 091	3,6
6.	Nedovoljeno točenje alkohola	417	546	587	659	551	824	1 062	1 156	1 052	873	7 727	2,5
7.	Hazardiranje	489	681	805	859	868	818	680	625	664	672	7 161	2,3
8.	Motenje domovinske zavesti	212	156	157	276	207	204	236	186	173	217	2 024	0,7
9.	Vdajanje prostituciji	122	69	43	33	20	30	39	28	23	8	415	0,1
10.	Zanemarjanje otrok	—	2	4	63	81	54	42	47	29	33	355	0,1
11.	Spolna nemorala	12	14	2	9	17	6	13	9	3	3	88	—
12.	Drugi prekrški	1 035	889	571	528	595	645	591	554	542	520	6 470	2,1
SKUPAJ		26 506	29 821	31 871	33 532	31 960	35 734	36 232	28 999	27 518	25 156	307 329	100

deset let je bilo 11 091 teh dejanj ali 3,6 odstotka, v prejšnjem desetletju pa 20 276 dejanj ali 7,8 odstotka. To so kršitve iz četrte točke 10. člena zakona.

Bilo je 7727 prekrškov »nedovoljenega točenja alkohola« ali 2,5 odstotka vseh kršitev. Ta dejanja so bila po številu na šestem mestu, enako v prejšnjem desetletju, ko je bilo 4410 prekrškov ali 1,7 odstotka. Sem so uvrščene kršitve iz šestnajste točke 11. člena zakona.

»Hazardiranje« je bilo med prekrški na sedmem mestu, enako tudi v desetletju 1967—1976. V zadnjih desetih letih so miličniki obravnavali 7161 teh dejanj ali 2,3 odstotka, v prejšnjem desetletju pa 3100 primerov ali 1,2 odstotka. Sem so uvrščene kršitve iz devete točke 11. člena zakona.

Na osmo mesto so prišli prekrški z imenom »motenje domovinske zavesti«, v prejšnjem desetletju pa so se uvrstili na deveto mesto. Miličniki so zapisali 2024 teh dejanj ali 0,7 odstotka, prej pa 1892 ali 0,7 odstotka dejanj. To so kršitve iz druge in tretje točke 10. člena ter iz enajste, dvanajste in trinajste točke 11. člena zakona.

Prekrški z delovno označbo »vdajanje prostituciji« so dosegli deveto mesto, prejšnje desetletje pa osmo mesto. Bilo je 415 takih dejanj ali 0,1 odstotka, v desetletju 1967—1976 pa 2572 dejanj ali 1 odstotek. Sem smo uvrstili kršitve iz pete točke 10. člena zakona.

Deseto mesto so dosegli prekrški »zanemarjanje otrok«, kamor so uvrščene kršitve iz šeste točke 12. člena in iz 13. člena zakona. To deset-

letje je bilo 355 takih dejanj, prejšnje pa 115 dejanj in so dosegla enajsto mesto.

Kršitve »spolne nemorale« so se uvrstile na enajsto mesto, v prejšnjem desetletju pa na deseto mesto. Zapisali so 88 dejanj, prej pa 115 dejanj. To so dejanja iz šeste točke 10. člena zakona.

Drugih prekrškov je bilo 6470 ali 2,1 odstotka, prejšnje desetletje pa 27 492 ali 10,6 odstotka.

Iz prve preglednice je razvidno, da je število prekrškov v posameznih letih precej različno; razlika je dosegla tudi deset tisoč dejanj. Največ kršitev je bilo zapisanih leta 1983 in najmanj leta 1986. Na to je vplivalo več dejavnikov, med katerimi ni na zadnjem mestu tudi delovna usmeritev milice in ne le dejansko motenje javnega reda in miru.

Po navedbah miličnikov je bilo 117 264 prekrškov podnevi (38,2 odstotka) in 190 065 ponoči (61,8 odstotka). V primerjavi s prejšnjim desetletjem se je delež »dnevni« prekrškov zmanjšal za dobrih deset odstotkov.

Bolj zanimiv in določen je podatek, kje so miličniki zapisali te prekrške; podrobnejše podatke vsebuje preglednica 2.

Preglednica 2: Skupine krajev prekrškov v Sloveniji v letih 1977—1986

Kraji prekrškov	Prekrški v letih 1977—1986	
	število	odstotek
Gostinski lokal	120 328	39,2
Ulica, cesta, trg	69 902	22,7
Zasebno stanovanje	50 497	16,4
Javna prireditev, shod	7 597	2,5
Javna prevozna sredstva	3 298	1,1
Drugo	55 707	18,1
Skupaj	307 329	100

V gostiščih je bilo storjenih 120 328 prekrškov ali 39,2 odstotka, prejšnje desetletje pa 103 239 dejanj ali 39,9 odstotka. Delež prekrškov, ki so bili storjeni v gostilnah, bifejih, restavracijah, kavarnah, hotelih in v podobnih stavbah, je v obeh desetletjih zelo podoben. Ti kraji so bili kot kraji dogajanja v obeh obdobjih na prvem mestu po številu dejanj. Na ulicah, cestah in trgih so miličniki obravnavali 69 902 prekrškov

ali 22,7 odstotka, deset let prej pa 74 019 dejanj ali 28,6 odstotka. Na tretjem mestu po številu kršitev so bila zasebna stanovanja: tam je bilo 50 497 kršitev ali 16,4 odstotka; deset let prej je bilo tam 35 053 dejanj ali 13,5 odstotka. Delež teh dejanj v zasebnih stanovanjih se je torej zadnje desetletje vidno povečal. Na javnih prire-

Preglednica 3: Število naznanjenih prekrškov v Sloveniji v letih 1977—1986

Leto	Naznanjeni prekrški	
	število	odstotek
1977	14 662	55,3
1978	19 464	65,3
1979	19 301	60,6
1980	18 833	56,2
1981	17 163	53,7
1982	19 061	53,3
1983	18 971	52,4
1984	15 950	55,0
1985	15 186	55,2
1986	14 176	56,4
Skupaj	172 767	56,2

ditvah in shodih so miličniki zapisali 7597 kršitev ali 2,5 odstotka in deset let prej je bilo tam 10 021 ali 3,9 odstotka dejanj. Na javnih prevoznih sredstvih (avtobus, vlak, letalo, ladja) je bilo 3298 dejanj ali 1,1 odstotka, desetletje prej pa 8617 dejanj ali 3,3 odstotka. Drugod je bilo 55 707 prekrškov ali 18,1 odstotka (28 105 dejanj ali 10,8 odstotka desetletje prej).

Občani ter odgovorne osebe v delovnih in drugih organizacijah ali skupnostih so naznanili miličnikom neposredno na terenu ali na enoto milice 172 767 prekrškov zoper javni red in mir ali 56,2 odstotka vseh kršitev; podrobnejši podatki so v preglednici 3. V desetletju 1967—1976 so naznanili 121 362 prekrškov ali 46,8 odstotka. To pomeni, da se je delež naznanil v zadnjem desetletju precej povečal.

Prevladujejo prekrški, ki so jih storili posamezniki, saj je bilo v navedenem desetletju 192 147 takih dejanj ali 62,5 odstotka, prejšnje desetletje pa 194 260 dejanj ali 75 odstotkov. Po dve osebi sta storili 60 097 prekrškov ali 19,6 odstotka (prejšnje desetletje 39 010 ali 15,1 odstotka). Tri ali več oseb je storilo 55 088 dejanj ali 17,9 odstotka, v desetletju 1967—1976 pa 25 784

dejanj ali 9,9 odstotka. To pomeni, da se pri kršitvah javnega reda in miru kaže določena težnja udeležencev k združevanju. Te podatke vsebuje preglednica 4.

Preglednica 4: Prekrški po številu udeleženih oseb v Sloveniji v letih 1977—1986

Število storilcev	Prekrški v letih 1977—1986	
	število	odstotek
Eden	192 147	62,5
Dva	60 094	19,6
Trije ali več	55 088	17,9
Skupaj	307 329	100

V obravnavanem obdobju ni bilo kršitev, kjer bi sodelovalo mnogo udeležencev in bi bilo potrebno množično posredovanje milice.

III. Kršilci javnega reda in miru

V obravnavanih desetih letih so miličniki postaj in oddelkov milice v SR Sloveniji predlagali uvedbo postopka o prekršku zoper 279 119 oseb. Kršilcev je bilo torej 28 210 manj kot kršitev javnega reda in miru. Podrobnejši podatki so v preglednici 5. Prejšnje desetletje je bilo 311 251 storilcev.

Preglednica 5: Kršilci javnega reda in miru v Sloveniji v letih 1977—1986

Leto	Kršilci	
	število	odstotek
1977	26 620	9,5
1978	26 141	9,4
1979	27 775	10,0
1980	29 314	10,5
1981	28 306	10,1
1982	32 063	11,5
1983	32 776	11,7
1984	26 905	9,6
1985	25 682	9,2
1986	23 537	8,5
Skupaj	279 119	100

V posameznih letih je bilo število kršilcev precej različno; najmanj jih je bilo leta 1986 in največ leta 1983.

Med storilci je bilo 8062 oseb, ki še niso dopolnile 18 let starosti, to je 2,9 odstotka; desetletje prej je bilo 17 293 takih oseb ali 5,6 odstotka. V starosti med 18 in 25 let je bilo 92 874 oseb ali 33,3 odstotka, prejšnje desetletje pa 116 833 ali 37,5 odstotka oseb. Nad 25 let je bilo starih 178 183 oseb ali 63,8 odstotka, v letih 1967 do 1976 je bilo takih oseb 177 125 ali 56,9 odstotka. Primerjava starosti storilcev v obeh desetletjih pokaže, da se storilci starajo, saj se je zmanjšal delež mladoletnikov in mladih do 25 let, povečal pa delež oseb, starih nad 25 let.

Po oceni miličnikov je bilo 180 778 kršilcev pod vplivom alkohola, to je 64,8 odstotka. Desetletje prej je bilo takih kršilcev 182 726 ali 58,7 odstotka. Ali to pomeni, da se delež pijanih kršilcev javnega reda in miru povečuje? Odgovor na to vprašanje je verjetno pritrdilen. Največji delež pijanih oseb je bil leta 1980, ko je dosegel 67 odstotkov, najmanjši pa leta 1977, ko je znašal 61,1 odstotka.

Popis vsebuje tudi nekatere podatke o delovnem razmerju storilcev prekrškov. Tako so miličniki zapisali, da je bilo 186 407 oseb zaposlenih (66,8 odstotka), nezaposlenih je bilo 52 057 storilcev (18,7 odstotka), učencev in študentov je bilo 9449 (3,4 odstotka), obrtnikov je bilo 8956 ali 3,2 odstotka, kmetov je bilo 6573 ali 2,4 odstotka, na začasnem delu v tujini je bilo 1364 oseb ali pol odstotka, drugih oseb pa je bilo 14 313 ali 5 odstotkov. Teh podatkov se ne da primerjati s podobnimi v obdobju 1967—1976.

Miličniki so zapisali, da je bilo med kršilci javnega reda in miru 92 912 oseb, ki so že kdaj prej storile podobno dejanje.

Delež ponavljalcev je dosegel 33,3 odstotka in ta delež je približno tak, kot je znašal v desetletju 1967—1976. Delež ponavljalcev je bil najmanjši leta 1977, ko je znašal 26,8 odstotka, in največji naslednje leto, ko je znašal 35,8 odstotka. Podatki o ponavljalcih posameznih vrst prekrškov so v preglednici 6.

Rekli smo, da je delež ponavljalcev dosegel 33,3 odstotka in to pomeni, da je vsak tretji storilec že kdaj prej kršil javni red in mir. Iz preglednice šest se vidi, da je delež ponavljalcev višji od povprečja zlasti pri klatenju in potepanju in pri vdajanju prostituciji: to je razumljivo, saj je ena od prvin prekrška prav nagnjenost storilca k takim dejanjem. Delež ponavljalcev pa

Preglednica 6: Ponavljalci kršitev v Sloveniji v letih 1977—1986

Zap. št.	Vrsta prekrška	Ponavljalci	
		število	odstotek
1.	Prepiranje in kričanje	55 124	34,1
2.	Pretep in predrzno vedenje	15 862	34,2
3.	Nespodobno vedenje do miličnikov	4 623	25,5
4.	Klatenje in potepanje	7 301	67,6
5.	Vdajanje pijančevanju	5 579	29,7
6.	Nedovoljeno točenje alkohola	1 390	18,4
7.	Hazardiranje	1 391	19,4
8.	Vdajanje prostituciji	133	47,8
9.	Motenje domovinske zavesti	582	29,4
10.	Spolna nemoralna	17	19,1
11.	Zanemarjanje otrok	39	13,2
12.	Drugo	871	14,9
Skupaj		92 912	33,3

je precej nižji od povprečnega pri nedovoljenem točenju alkoholnih pijač, pri hazardiranju, zanemarjanju skrbi za otroke in pri spolni nemoralni.

IV. Ženske, kršilke javnega reda in miru

V obdobju od 1977 do 1986 je bilo med kršilci javnega reda in miru v Sloveniji 21 607 ali 7,7 odstotka žensk. V prejšnjem desetletju je bilo 26 850 ali 8,6 odstotka žensk. Drugi so bili moški in pravne osebe: slednjih je bilo 966 ali 0,3 odstotka. Podrobnejši podatki so v preglednici 7.

Preglednica 7: Kršilke v Sloveniji v letih 1977—1986

Leto	Kršilke	
	število	odstotek
1977	2 092	7,9
1978	1 997	7,6
1979	2 015	7,2
1980	2 100	7,2
1981	2 041	7,2
1982	2 468	7,7
1983	2 611	8,0
1984	2 252	8,4
1985	2 129	8,3
1986	1 902	8,1
Skupaj	21 607	7,7

Iz te preglednice se vidi, da je delež žensk med storilci prekrškov zoper javni red in mir v različnih letih precej enak; razlika je dosegla 0,8 odstotka.

Preglednica 8 prikazuje delež žensk med storilci posameznih vrst prekrškov v Sloveniji v letih 1977—1986. Ti deleži so več ali manj pričakovani in odražajo širok splet dejavnikov.

Malo žensk je med pretepači in predrzneži, med hazarderji in med tistimi, ki storijo prekrške s političnim obeležjem. Ženske so precej udeležene pri prekrških zoper spolno moralo, pri zanemarjanju skrbi za otroke, najbolj pa pri vdajanju prostituciji in nedovoljenem točenju alkoholnih pijač.

Preglednica 8: Udeležba žensk med storilci posameznih vrst prekrškov v Sloveniji v letih 1977—1986

Zap. št.	Vrsta prekrška	Ženske v letih 1977—1986	
		število	odstotek
1.	Prepiranje in kričanje	10 149	6,3
2.	Pretep in predrzno vedenje	1 342	2,9
3.	Nespodobno vedenje do miličnikov	1 607	8,9
4.	Klatenje in potepanje	1 702	15,8
5.	Vdajanje pijančevanju	1 065	5,7
6.	Nedovoljeno točenje alkohola	4 220	55,8
7.	Hazardiranje	91	1,3
8.	Vdajanje prostituciji	203	73,0
9.	Motenje domovinske zavesti	96	4,8
10.	Spolna nemoralna	22	24,7
11.	Zanemarjanje otrok	72	24,3
12.	Drugo	1 038	17,8
Skupaj		21 607	7,7

Precej podobni so bili deleži žensk med storilci posameznih vrst prekrškov v obdobju od vključno 1967 do vključno leta 1976.

Kakšna pa je notranja sestava kršitev, ki so jih storile ženske? Zlasti so se prepirale in kričale (47 odstotkov), nedovoljeno točile alkoholne pijače (19,5 odstotka), se klatile in potepale (7,9 odstotka), se nespodobno vedle do miličnikov (7,4 odstotka), se pretepale in predrzno vedle (6,2 odstotka), se vdajale pijančevanju (4,9 odstotka) itd. Ta notranja sestava ženskih kršitev je precej

drugačna kot tista v prejšnjem desetletju: zadnje desetletje se je bistveno zmanjšal delež preteпов in predrznega vedenja, klatenja in potepanja, bistveno pa se je povečal delež prepiranja in kričanja in nedovoljenega točenja alkoholnih pijač.

V. Mladoletni kršilci

Med kršilci javnega reda in miru v Sloveniji v letih 1977—1986 je bilo 8062 oseb, mlajših kot 18 let, to je 2,9 odstotka. Delež mladoletnikov med storilci se je z leti spreminjal, in to vsebuje preglednica 9.

V desetletju 1967—1976 je bilo mladoletnih storilcev 17 293 ali 5,6 odstotka. To pomeni, da so miličniki v zadnjem obdobju popisali precej manj nepolnoletnih kršilcev javnega reda in mi-

Preglednica 9: Mladoletni kršilci v Sloveniji v posameznih letih

Leto	Mladoletni kršilci	
	število	odstotek
1977	1472	5,5
1978	1723	6,6
1979	1738	6,3
1980	267	0,9
1981	280	1,0
1982	327	1,0
1983	880	2,7
1984	234	0,9
1985	243	0,9
1986	898	3,8
Skupaj	8062	2,9

ru v naši republiki. Po naši oceni je eden od osnovnih vzrokov za to pravni položaj mladoletnikov v našem kaznovalnem pravu. Udeležba mladoletnikov je med vsemi storilci posameznih vrst prekrškov precej enaka in to prikazuje preglednica 10.

Če upoštevamo samo mladoletnike in izračunamo notranjo sestavo kršitev javnega reda in miru, ugotovimo, da 58,8 odstotka njihovih kršitev odpade na prepiranje in kričanje (prejšnje desetletje 33,5 odstotka), 19,4 odstotka na pretepanje in predrzno vedenje (35,8 odstotka), 5,8 odstotka na vdajanje pijančevanju (2,1 odstotka), 3,3 odstotka na nespodobno vedenje do milični-

Preglednica 10: Udeležba mladoletnikov med storilci posameznih vrst prekrškov v Sloveniji v letih 1977—1986

Zap. št.	Vrsta prekrška	Mladoletniki	
		število	odstotek
1.	Prepiranje in kričanje	4742	2,9
2.	Pretep in predrzno vedenje	1565	3,4
3.	Nespodobno vedenje do miličnikov	264	1,5
4.	Klatenje in potepanje	160	1,5
5.	Vdajanje pijančevanju	468	2,5
6.	Nedovoljeno točenje alkohola	213	2,8
7.	Hazardiranje	195	2,7
8.	Vdajanje prostituciji	9	3,2
9.	Motenje domovinske zavesti	77	3,9
10.	Spolna nemorala	2	2,2
11.	Zanemarjanje otrok	11	3,7
12.	Drugo	356	6,1
	Skupaj	8062	2,9

kov in tako dalje. Če to sestavo primerjamo s tisto v prejšnjem desetletju, vidimo, da je bistvena sprememba prav v prvih dveh skupinah prekrškov: v desetletju 1977—1986 je precej manj preteпов in predrznega vedenja, precej več pa prepiranja in kričanja.

VI. Kršitve po občinah Slovenije leta 1986

Dodali smo podatke o številu kršitev javnega reda in miru na območju posameznih občin v Sloveniji v letu 1986. Za vse desetletje teh podatkov ni bilo moč zbrati, saj se je število občin povečalo; zaradi sprememb v organizaciji družbenopolitične skupnosti v Mariboru je nastalo 5 novih občin. Podatki te vrste so v preglednici 11.

Število kršitev javnega reda in miru v posamezni občini je precej različno. Največ jih je bilo v občini Ljubljana-Center (1694 dejanj ali 6,73 odstotka) in najmanj v občini Cerknica (73 dejanj ali 0,29 odstotka). V skupino najbolj »obremenjenih« občin je mogoče uvrstiti še občine Ljubljana-Moste-Polje, Maribor-Rotovž, Ljubljana-Vič-Rudnik, Ptuj, Kranj, Ljubljana-

Preglednica 11: Prekrški zoper javni red in mir po občinah Slovenije leta 1986

Zap. št.	Občina	Prekrški		Zap. št.	Občina	Prekrški	
		število	odstotek			število	odstotek
1.	Ajdovščina	117	0,46	35.	Maribor-Tabor	568	2,26
2.	Brežice	175	0,70	36.	Maribor-Tezno	474	1,88
3.	Celje	700	2,78	37.	Metlika	112	0,45
4.	Cerknica	73	0,29	38.	Mozirje	121	0,48
5.	Črnomelj	155	0,62	39.	Murska Sobota	597	2,37
6.	Domžale	377	1,50	40.	Nova Gorica	622	2,47
7.	Dravograd	91	0,36	41.	Novo mesto	414	1,65
8.	Gornja Radgona	206	0,82	42.	Ormož	162	0,64
9.	Grosuplje	390	1,55	43.	Piran	171	0,68
10.	Hrastnik	269	1,07	44.	Postojna	319	1,27
11.	Idrija	187	0,74	45.	Ptuj	960	3,82
12.	Ilirska Bistrica	86	0,34	46.	Radlje ob Dravi	281	1,12
13.	Izola	139	0,55	47.	Radovljica	520	2,07
14.	Jesenice	597	2,37	48.	Ravne na Koroškem	334	1,33
15.	Kamnik	334	1,33	49.	Ribnica	172	0,68
16.	Kočevje	370	1,47	50.	Sevnica	189	0,75
17.	Koper	300	1,19	51.	Sežana	189	0,75
18.	Kranj	955	3,80	52.	Slovenj Gradec	196	0,78
19.	Krško	267	1,06	53.	Slovenska Bistrica	425	1,69
20.	Laško	211	0,84	54.	Slovenske Konjice	99	0,39
21.	Lenart v Slov. goricah	351	1,40	55.	Šentjur pri Celju	178	0,71
22.	Lendava	154	0,61	56.	Škofja Loka	363	1,44
23.	Litija	257	1,02	57.	Šmarje pri Jelšah	294	1,17
24.	Ljubljana-Bežigrad	724	2,88	58.	Titovo Velenje	445	1,77
25.	Ljubljana-Center	1 694	6,73	59.	Tolmin	234	0,93
26.	Ljubljana-Moste-Polje	1 584	6,30	60.	Trbovlje	414	1,65
27.	Ljubljana-Šiška	895	3,56	61.	Trebnje	221	0,88
28.	Ljubljana-Vič-Rudnik	1 012	4,02	62.	Tržič	298	1,18
29.	Ljutomer	110	0,44	63.	Vrhnika	242	0,96
30.	Logatec	165	0,66	64.	Zagorje ob Savi	290	1,15
31.	Maribor-Pesnica	393	1,56	65.	Žalec	192	0,76
32.	Maribor-Pobrežje	348	1,38		Drugod, neznano	104	0,43
33.	Maribor-Rotovž	1 060	4,21				
34.	Maribor-Ruše	210	0,83		Skupaj	25 156	100

Šiška in Ljubljana-Bežigrad. Tesno ob občini Cerknica bi bilo moč uvrstiti občine Ilirska Bistrica, Dravograd in Slovenske Konjice. Že na prvi pogled pa se pokaže določena podobnost z razporeditvijo kaznivih dejanj na območju slovenskih občin.

VII. Sklep

Sestavek na določen način tehta kršitve zakona o prekrških zoper javni red in mir v dveh desetletjih, v obdobju od leta 1967 do leta 1976

ter v obdobju od leta 1977 do leta 1986 (vključno s temi leti). V zadnjem desetletju je bilo sicer več prekrškov in manj kršilcev, lahko pa ocenimo, da se stanje na tem področju družbene discipline ni bistveno spremenilo. Glede na sestavo prekrškov v obeh desetletjih je moč sklepati, da se je zmanjšalo število nekaj pomembnih vrst prekrškov, ki imajo vpliv na varnostne razmere in na zadovoljstvo občanov s temi razmerami: pretepi in predrzno vedenje so tu na prvem mestu. Po drugi strani pa se kaže težnja po združevanju kršilcev javnega reda in miru.

Podatki o prekrških zoper javni red in mir po občinah SR Slovenije v letu 1986 so potrdili domnevo, da ta dejanja pogojuje mestno okolje pa tudi pokrajinske posebnosti. Drugače rečeno, določeno število prebivalcev na Primorskem je

drugače kršilo javni red in mir kot podobno število prebivalcev na Štajerskem. Take raziskave kriminalitete ter javnega reda in miru še ni, bi pa bila po vsej verjetnosti zanimiva.

UPORABLJENA LITERATURA:

Čelik, Pavle: Kršitve javnega reda in miru v letih 1967—1977 v SR Sloveniji, *Revija za kriminalistiko in kriminologijo*, 3, 1978, str. 198—211.

Gantar, Pavle: Nadlegovanje, *Mladina*, 4, 1987, str. 15.

Odlok o javnem redu in miru občine Litija, *Ur. list SRS*, št. 47/86.

Odlok o spremembi in dopolnitvi odloka o javnem redu in miru občine Litija, *Ur. list SRS*, št. 27/87. Petje, Radovan: Občanov se ne sme nadlegovati, *Delo*, 20. 1. 1987, str. 4.

Zakon o spremembah zakona o prekrških zoper javni red in mir, *Ur. list SRS*, št. 42/86.

Zakon o varstvu pred hrupom v naravnem in bivalnem okolju, *Ur. list SRS*, št. 15/76.

UDC 351.75 »1977/1986« (497.12)

Violations of Law and Order in the Socialist Republic of Slovenia in the Period 1977—1986

Čelik, Pavle, M. A., Chief of Police Inspectorate at Administration for Internal Affairs of Ljubljana-City

The article contains data on misdemeanors against law and order in the Socialist republic of Slovenia in the period from 1977 to 1986. Since no crucial changes have occurred in the legal prescription of these misdemeanors, it is written in such a way that the mentioned data might be compared with the same kind of data for the period from 1976 to 1976. In such a way certain inderes are presented for two decades.

In the decade considered, 307,329 violations of law and order were recorded, i. e. nearly 16 per cent more than in the previous decade. There were 279,119 perpetrators, which is a full 10 per cent fewer than in the previous decade. Among the perpetrators only 7.7 per cent were women and 2.9 per

cent juveniles. Data according to municipalities show that these violations occur mainly in an urban environment, but they are nevertheless linked to the local specificities of the inhabitants as well. In no year however, were there any large mass riots or disorders, such as would have necessitated intervention by a more considerable police force.

Making a brief comparison between the first and the second decade we can state at least two characteristics: in the recent decade the rate of misdemeanors including violence has decreased while on the other hand there is a growing tendency for people to associate when committing together violations of this kind.